

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni šekoval račun št. 11.400

Poitalijanjenje katoliške cerkve v Primorju

NEZASLIŠANO NASILJE NAD SLOVENSKIMI KATOLIČANI V ITALIJI.

O priliki katoliških slavnosti na Dunaju je bila prečitana in sprejeta tudi obširna in zelo energična spomenica proti nečutenemu postopanju z nemškimi in slovenskimi katoličani v Italiji. V njej je bilo obširno orisano in obrazloženo, kako katoliška Italija onemogoča Nemcem in Slovencem, da bi se v svojem maternem jeziku učili verskih resnic in molili k svojemu Bogu. Ta spomenica je bolesto odjeknila po vsem svetu, zlasti še, ker je bil ob priliki teh katoliških dni na Dunaju navzoč tudi papežev legat, beneški kardinal La Fontaine. Med tem pa, ko se odmev te spomenice niti še ni razgubil, se je zgodilo v Italiji novo nezaslišano nasilje nad slovenskimi verniki. Politična oblast je ob molčanju videmskega nadškofa in Vatikanu v nasprotju z določili veljavnega konkordata prepovedala vsem slovenskim duhovnikom v Beneški Sloveniji poučevanje verouka v slovenščini, kakor tudi slovensko pridigovanje in molitve. Istočasno so karabinierji zaplenili vse slovenske katekizme, zgodbe Svetega pisma in celo molitvenike.

To se je zgodilo, da ne bo zamene, v Beneški Sloveniji, ki je del Italije že od njene osvoboditve in združitve in torej nikoli ni pripadala bivši avstrijski pokneženi grofiji Goriško-Gradiščanski. To se je zgodilo v slovenski pokrajini, ki se je pred skoraj 70 leti prostovoljno izrekla za to, da ostane združena z Benečanskim in s tem z Italijo, v pokrajini, v kateri se je pa kljub temu slovenski jezik uporabljal še vse doslej v bogoslužju, kakor se je od 10. stoletja dalje, torej še iz časov po smrti sv. Cirila in Metoda! To se je zgodilo v slovenski pokrajini Italije, ki je bila Italiji vedno politično najvdanejša zvesta, ki ji je dala v svetovni vojni najhrabrejše vojaške, preko 2000 mrtvih ter nešteto ranjenih in pohabljenih, a niti enega samega dezertarja! Po 1000 letih je torej sedaj morala izginiti iz cerkva Beneške Slovenije slovenska molitev in slovenska pridiga, in to v času, ko je likvidiran spor med Vatikanom in Italijo, v času, ko je papež zopet tudi posevni suveren in ni več »sujetnik«. V času, ko je razmerje katoličanov v Italiji urejeno prvič s konkordatom, ki izrecno določa, da se vzgajajo narodne manjšine v naukih katoliške cerkve v njihovem maternem jeziku. In videmski nadškof ter rimski papež proti temu ništa protestirala niti z eno samo besedo!

Toda ta molk Vidma in Vatikanu nam postane takoj razumljiv, če se ozremo še po drugem nezaslišanem škandalu, ki se je dogodil te dni v Gorici in katerega iniciator je bil sam upravitelj goriške nadškofije monsignor Sirotti (Sirotič) ob asistenci videmskega nadškofa Nogara. Ta zloglasni fašistični vladika je namreč poklical k sebi v Gorico 70 slovenskih župnikov in dekanov ter ob navzočnosti svojega videmskega tovariša zahteval od njih, da se pismeno in s prisogo obvežejo, da se bodo v bodoče posluževali pri opravljanju vseh verskih poslov (krstov, porok, pogrebov, pridig, blagoslovitev, učenja cerkvenih naukov itd.) izključno le italijanščine. To je zahteval ta katoliški dušni nadpastir od katoliških župnikov in dekanov goriške škofije kljub temu, da prav dobro ve, da ogromna večina Slovencev na Goriškem sploh ne razume italijanščine in bi se, če bi se to zgodilo, niti ne mogli spovedati več! In — tega ne smemo pozabiti! — to je zahteval katoliški nadpastir, postavljen za upravitelja goriške nadškofije po rimskem papežu samem, po tistem papežu, ki ga lahko z eno samo potezo peresa odstrani s sedanjega mesta, če bi hotel. Ugovor, da bi potem završalo med fašisti in bi se pričel nov boj proti Vatikanu je jalov, kajti rimski poglavar katoličanov bi moral biti po zgledu svojih prednikov in mučnikov pripravljen pretrpeti tudi vsako preganjanje za pravice svoje cerkve in blagor svojih vernikov! Oportunizem ni vreden katoliške vere, ki je zrastle, kakor nobena druga, iz krvi mučnikov in iz krvi samega Jezusa Kristusa!

Goriški župniki in dekani se zahtevi msgr. Sirotti in njegovega videmskega tovariša niso vdal, odšli so junaško iz nadškofijskega dvorca in poslali pritožbo Vatikanu. Bo ta pritožba kaj koristila? Če pomislimo, da se iz lanske poslanice jugoslovanskega episkopata radi preganjanja slovenskih in hrvaških katoličanov v Italiji in iz sedanje dunajske spomenice niso norčevali samo fašistični listi, marveč tudi mnogi italijanski dušni pastirji od kaplanov do kardinalov, potem skoraj nimamo prav nobenega upanja več, da bi Vatikan upošteval to pritožbo in bi se zganil. Vatikan je danes deloma nacionalno italijanski, deloma pa oportunističen. Od italijanskih nacionalistov in oportunistov pa Slovenci, Hrvati in Nemci ne moremo pričakovati pomoči in zaščite. S tem se pa postavlja tudi veliko vprašanje. Kako naj Slovenci in sploh Jugoslavi uredimo svoje odnose do cerkve, ki je orodje italijanskega fašizma?

Avstrija na usodnem razpotju

PO WINKLERJEVEM IN STARHEMBERGOVEM GOVORU JE MOGOČA VLADNA KRIZA. NOVA NACIONALNA FRONTA IN POGAJANJA Z NEMČIJO. MIŠLJENJE ANGLEŠKEGA LISTA.

DUNAJ, 19. septembra. Predvčerajšnji govor zveznega podkancelarja Winklerja, v katerem je odkrito in energično napadel kneza Starhemberga in njegova prizadevanja, da se Avstrija poašisti, je našel v tukajšnjih političnih krogih senzacionalen odmev. Nekaj jutrnji list objavlja interview s podkancelarjem Winklerjem, v katerem je na vprašanje, kakšne posledice bo imel ta njegov govor na položaj vlade, odgovoril, da bo vse, kakor potrebno razčistiti motno politično situacijo. Podkancelar je izjavil, da bo v najkrajšem času informiral avstrijsko javnost o stališču »Domovinske fronte«. Z drugimi besedami smatrajo politični krogi, da je položaj Dollfusove vlade ogrožen in da bo v najbližji bodočnosti sledila kriza, ki bi mogla roditi velika presenečenja, ker razpolaga podkancelar Winkler z mnogo močnejšimi silami med narodom, kakor pa Starhemberg in Dollfuss.

DUNAJ, 19. septembra. Kakor poroča krščanskosocialni »Weltblatt«, se je davi pričela v prostorih velenemškega kluba konferenca raznih nacionalističnih skupin in strank z namenom, da razprav-

ljajo o ustanovitvi nove nacionalistične fronte. Ustanovitev te nove fronte je želja zveznega kancelarja dr. Dollfussa, ki hoče tako nuditi možnost notranje-političnega pomirjenja z nacionalističnimi elementi v Avstriji in istočasno zunanje-političnega pomirjenja z Nemčijo. Istočasno s to konferenco se bodo pričela nova pogajanja z Berlinom, ki jih bodo vladni krogi v obeh državah tiho podpirali. Ta nacionalistična fronta bo sprejela v svoja pravila tudi arijski paragraf. Ta vest je izzvala v tukajšnjih političnih krogih nezaslišano senzacijo in presenečenje.

LONDON, 19. septembra. »Daily Telegraph« piše, da je storil avstrijski kancelar v resnici mnogo več, kakor se je moglo pričakovati. Vendar pa ostane odprto vprašanje, ali se bo mogoč obdržati tudi še nadalje. Javnost ima vtis, da bo morala prejeti ali slej izbrati med koalicio reakcionarcev in narodnimi socialisti v Avstriji, ker je dano narodnim socialistom na razpolago, da ne ustvarjajo »Anschlusa« ali da se pridružijo Starhembergu in ustvarijo iz Avstrije fašistično državo po vzgledu fašistične Italije.

Obisk poljskih parlamentarcev v Ljubljani

SLOVANSKI GOSTJE SO PRISPILI V PRESTOLNICO SLOVENIJE DAVI, POPOLDNE SE ODPELJEJO NA BLEJ, ZVEČER PA DOMOV.

LJUBLJANA, 19. septembra. Davi ob 9.40 je prispela semkaj delegacija poljskega senata in sejma v spremstvu jugoslovanskih parlamentarcev pod vodstvom predsednika narodne skupščine dr. Kumandija. Na kolodvoru, kjer so se zbrali k sprejemu zastopniki državnih, civilnih in vojaških oblasti z mestnim županom in predstavniki gospodarskih krogov, je godba zaigrala v pozdrav poljsko himno. Nato sta pozdravila poljske goste podpredsednik senata dr. Novak in žu-

pan dr. Puc, zahvalil pa se jima je podpredsednik sejma Anton Bogucki. Med špalljem desetisočglave množice in mladine ljubljanskih šol so se podali Poljaki, vliharo pozdravljeni, do hotela »Union«, kjer so sledili še nadaljnji pozdravi. Opoldne so bili Poljaki gostje bana dr. Marušiča, po kosilu pa so se odpeljali na Blej, kjer jim je bil prirejen na čast svečan banket. Opolnoči se bodo poljski gostje vračali preko Maribora v domovino.

Amerika odklonila pomorsko konferenco

WASHINGTON, 19. septembra. V Belii hiši je bilo vabilo angleške vlade na novo pomorsko konferenco v svrhu razorožitve na morju gladko odklonjeno. Roosevelt je po izjavah merodajnih krogov trdno odločen izvesti ameriški pomorski gradbeni program v bodočih letih v celoti in brez vsakega znižanja. Brez ozira na to, da pomenijo krediti za gradnjo ladij v gospodarski obnovi Amerike važno in koristno postavko, je treba po mnenju ameriškega predsednika ameriško vojno mornarico še nadalje izpopolnjevati, ker bi sicer padle Združene države spričo pomorskega oboroževanja Japonske na nivo pomorske velesile drugega reda.

Program konference v Sinaji

BUKAREŠTA, 19. septembra. Ob priliki včerajšnjega sestanka ministra Titulescu in Jevtića v Subotici je Titulescu izjavil novinarjem, da se bo pričelo drugo redno letno zasedanje male antante v Sinaji 25. t. m. Kar se tiče programa, je Titulescu izjavil, da bodo na zasedanju razpravljali v glavnem o podonavskem vprašanju, o paktu, ki je zaključen z Rusijo in o potovanjih dr. Dollfussa, Gombösa in Kanye po tujini. Tudi je včeraj sprejel naš kralj Titulescu v avdijenci.

SESTANEK STALJINA IN PILSUDSKEGA.

LONDON, 19. septembra. »Daily Telegraph« poroča, da se bosta sestala Stalin in Pilsudski v nekem ruskem mestu, najbrže v Arinjinu pri Kamjencu Podoljskem. Omenjeni kraj je oddaljen približno 1 uro vožnje od Zalesčikov, kjer se sedaj mudi Pilsudski.

KANYA SE VRAČA.

PARIZ, 19. septembra. Madžarski zunanji minister Kanya je odpotoval nazaj v Budimpešto, kjer ga pričakuje nemški državni podkancelar von Papen in madžarski ministrski predsednik Gomböš, da jima poroča o uspehih svojega pariškega potovanja.

ORKAN V MEHIKI.

MEXICO CITY, 19. septembra. Škoda, ki jo je povzročil orkan, ki je besnel ob mehiški obali, je strašna in nepopisna. Doslej je znanih že nad 100 smrtnih žrtev in več tisoč nevarno ali lažje ranjenih. Dva parnika sta se potopila s posadkami vred. Orkan divja naprej proti severu in pustoši vse vprek. Le srečnemu naključju je pripisati, da se orkan ne širi v notranost kontinenta, temveč se drži le obale.

PORAST CENE ZLATA.

LONDON, 19. septembra. Zlato je doslej včeraj najvišje cene, odkar zopet notira, namreč 131.9.

Anarhija in komunizem na Kubi

POLOŽAJ POSTAJA OD URE DO URE NEVARNEJŠI. ZDRUŽENE DRŽAVE BODO MORALE INTERVENIRATI.

WASHINGTON, 19. septembra. V sledečih 24 urah se pričakuje na Kubi tako poslabšanje razmer, da bo nelzgoibno potrebna oborožena intervencija Združenih držav. Na otoku vlada popolna anarhija in vojaštvo ne pozna nobene discipline več, temveč le še pleni in mori. V nekaterih pokrajinah je izbruhnila s popolnim uspehom generalna stavka, ki je delo komunistov. Revolucionarji pripravljajo invazijo in pogrome proti vsem tovarnam in podjetjem, ki so last Američanov. Veliko število javnih funkcionarjev, uradnikov in ameriških državljani so pometali vstati v ječe. Washingtonski vladni krogi so zaradi tega zelo razburjeni in je iz Havane odplulo že več ameriških bojnih ladij, ki križarijo ob obali Kube.

HAVANNA, 19. septembra. Protifameriške demonstracije se vehementno nadaljujejo. Množice kriče po mestnih ulicah: »Dol ameriški imperializem! Ven z ameriškim poslanikom!« V hotelu »National« so se zabarikadirali častniki, katerih smrt je množica že ponovno zahtevala. Povsod se opaža močna komunistična propaganda. Ameriški poslanik je imel predvčerajšnjim svoj prvi razgovor z novim predsednikom Kube San Martinom.

POLJSKI ZUNANJI MINISTER V PARIZU.

PARIZ, 19. septembra. Poljski zunanji minister Beck je prispel davi v Pariz, kjer bo konferiral s francoskim zunanjim ministrom, s katerim bo skupno odpotoval tudi v Ženevo.

Dnevne vesti

Danes pred 25 leti. Danes pred 25 leti je bil slovenski Narodni dom v Mariboru žrtv nemške podivjanosti. Bil je to dan, ko so odpadniki našega naroda navalili na slovensko kulturno in družabno shajališče in ga bombardirali s kamenjem. Nemci in odpadniki so pobili vse šipe na oknih in povzročili nad 2000 kron škodo. To jim pa ni bilo še dovolj. Razbili so vse slovenske napise na trgovinah in pisarnah in so si privoščili še prav posebno hišo slovenskega borca dr. Rosine. Na slovenski posojilnici so razbili slovenski napis, nato pa se podali pred Cirilovo tiskarno na Koroško cesto, kjer so razbili kar so mogli. Od tam se je drhal podala pred škofijo in pobila šipe na poslopju.

Iz poštne službe. Premeščeni so: A. Lah iz Moškanjcev v Ptuj, Angela Schaubachova iz Ljutomer v Maribor, Frančiška Hladnikova iz Ptuja v Moškanjce in Olga Župančičeva iz Mežice na Rakke. Vpokojen pa je Ivan Zajc v Rušah.

Poroke. V preteklem tednu so se v Mariboru poročili: Stanko Ambrožič, tehnični uradnik, z gđc. Anico Galovo, Franc Muster in Jožica Slikova, Ivan Pertol in Jožica Košarjeva, Edmund Bercko in Regina Regorškova ter Ivan Ribič in Angela Kodričeva. Bilo srečno!

Iz krajevnih organizacij. JNS za V. mestni okraj. Odbor je imel včeraj izredno sejo v Golobovi gostilni v Frankopanovi ulici. Na dnevnem redu so bile razne važne notranje organizacijske kakor tudi politične zadeve. Posebna razprava je veljala bližnjim volitvam v Delavsko zbornico, o katerih je poročal tov. Vojska, ki je podal tudi jasno sliko o vsem dosedanjem volilnem delu. Odbor krajevnih organizacij JNS za V. okraj poziva vse člane, da podpirajo pri volitvah v Delavsko zbornico listo Narodne strokovne zveze, ki je edina strokovna organizacija nacionalnega delavstva.

Iz novinarske organizacije. Na poziv centralne uprave Jugoslovanskega novinarskega združenja so se sestali včeraj v Beogradu pod predsedstvom g. Stanka Viranta, direktorja »Jutra«, predstavniki vseh sekcij združenja. Razpravljali so v prvi vrsti o novih pravilih novinarske stanovske organizacije, ki bodo predložena letošnji glavni skupščini. Po obširni podrobni razpravi je bil načrt novih pravil soglasno odobren in bo končno predložen še sekcijam. Razpravljali pa so tudi o predlogih centralne uprave, ki se nanašajo na materialno zavarovanje poklicnih novinarjev.

Popis živine in vozil. Mestno županstvo v Mariboru razglasa, da bo popis v tem letu še nepregledanih konj, vprežnih vozil in koles (biciklov) v vojaško-evidenčne svrhe na vojaškem vežbališču na Tezmem pri Mariboru 25. in 26. t. m. vsakikrat s pričetkom ob 7. uri zjutraj. Dne 25. septembra bo naknadni pregled še nepregledanih in za vojaško službo še neocenjenih konj in vprežnih vozil, naslednji dan, 26. t. m. pa naknadni pregled koles (biciklov). Prizadeti bodo prejeli tekom tedna pozive, katerim se morajo v izogib posledic nemudoma in neizogibno odzvati.

Članski sestanek Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru bo v četrtek 21. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu. Za člane udeležba obvezna, novinci dobrodošli! Predsednik.

Akademiki! Ekskurzija DJA v tovarno Doctor in drug bo v sredo 20. t. m. Zbirališče ob 13.45 uri na Glavnem trgu. — Predsednik.

Skavti! Vse dopise, poročila, slike itd., ki jih nameravate poslati v objavo »Skavtskemu glasniku«, oddajte referentni za »Skavtski glasnik«. Božidarju Rogliču, Cankarjeva ul. 6, tel. 2657.

Seja Zveze mladih intelektualcev bo v sredo 20. t. m. ob pol 18. uri v društveni pisarni. Udeležba za vse odbornike nujno obvezna. Dostop na sejo imajo tudi vsi člani ZMI.

Jadrano-letalska skupina mariborskega Aerokluba priredi nocoj ob 20. uri pri »Orlu« predavanje v zvezi z jadrano-letalskim tečajem pri Sv. Kungoti.

Tufski promet. V prvi polovici septembra je bilo pri tukajšnjem zgaševalnem uradu prijavljenih 810 tujcev. Od tujcev jih je bilo 217 iz tujine, in sicer 69 z Dunaja, 36 iz Gradca, 112 pa drugih.

Abonirajte se v gledališču! Še do sote 23. t. m. sprejema gledališka blagajna (tel. 2382) prijave za abonma za gledališko sezono 1933/34, ki bo zelo pestra in zanimiva ter bo že otvoritvena predstava — Krleževa drama »Gospoda Glembajevi« v režiji najboljšega jugoslovanskega režiserja dr. Branka Gavella; za Maribor velika senzacija. Poleg imenovanega režiserja bo letos gostovalo več odličnih gostov, kar bo nivo sezone nedvomno zelo dvignilo. Abonma se plačuje v sedmih, današnjim časom primerljivih obrokih (od Din 9 navzgor) ter obsega 12 dramskih in 8 glasbenih predstav. Dobe se tudi bloki, ki omogočajo obisk na poljuben dan in pri poljubni predstavi. Letos je razpisan tudi abonma »Četrtek« ter bodo abonenti tega abonmana dobivali svoje predstave izključno ob četrčkih. Ljubitelji in prijatelji gledališča prigrasite se, saj je od čim večjega števila abonmentov odvisna temboljša sezona.

PREDSVEM

TRIO IRON-CIVI!

*Antoniček
Vojkovičnik
selektivni
a reprodukcija bo
odlična!*

Ob bližajoči se trgatvi si lahko preiskrbijo vinogradniki kulture čisto gojenih kvasnic na banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova ul. 63, posebno letos, ko se je nadejati, da bo grozdje zelo pozno zorelo in bo prišel vinski mošt pozno v klet. V kleti bo našel mošt razmeroma zelo nizko temperaturo in ne bo hotel prevreti. Nprevreti mošt bo povzročil skrb lastnikom, ker se ne bo sčistil in ker mu preti nevarnost, da se bodo škodljivi mikroorganizmi v njem razvijali. Da temu odmoremo, je potrebno spraviti vinski mošt po možnosti takoj v vrenje, da se torej vinski mošt sam ob sebi segreje in da mu ne bo hladna klet kos. Primerno hitro vrenje dosežemo z uporabo čisto gojenih kvasnic, ki jih moramo pravočasno naročiti pod gori omenjenim naslovom. Posamezna cevka stane 2 Din, navodilo k uporabi stane 1 Din. Naročila je kolekovati s kolkom 5 Din. Razpošilja se po povzetju.

Na naslov obrtne oblasti. Na Tezmem menda ni človeka, ki ne bi znal državnega jezika. Zakaj in čemu je potem potrebno, da je na neki gostilni ob začetku Ptujске ceste nabit dvojezični list z nemškimi besedilom: »Wegen das Hochzeitsreise ist das Gasthaus gesperrt!« Ljudje, ki izvešajo taka obvestila, ne zaslužijo obrtnega dovoljenja!

Do kdaj še? V soboto zvečer so bili pasanti pred Grajsko kletjo pričeli dogodka, ki se zdi človeku petnajst let po osvojenju v slovenskem Mariboru nepojmljiv in neverjeten. Mimo Grajske kleti sta prišla drogerist in bivši trgovec Ernest Ternon ter njegova spremljevalka, zasebnica Hilda Wolfzettelova, se ozrla za neko gospodično in Ternon je dejal na glas: »Das ist dieselbe Windische Gans!« Pangermanska junaka bosta prejela plačilo pri sodišču, toda s tem za nas zadeva še ne bo rešena. Treba je, da se enkrat za vselej onemogoči, da bi še kdaj kdo zmerjal v Mariboru Slovence z »Windischerji!« Če tega ne storimo, nismo vredni lastne države!

Nedeljski izlet v Ribnico. Kako posrečena je bila zamisel organizirati avtobusne izlete v našo lepo okolico je zopet pokazal nedeljski izlet v Ribnico na Pohorju in k Senjorjevem domu. Že v soboto je bil udoben avtobus popolnoma razprodan in mnogoštevilni udeleženci so bili z izletom nad vse zadovoljni. Senjorjev dom je obiskalo preteklo nedeljo rekordno število planincev, ki so bili vzhiceni nad lepoto našega Pohorja, kopajočega se v prijaznem jesenskem solncu.

Planinci! V nedeljo 24. t. m. bo zatvoritev planinske kočice na Urški gori. Z zatvoritvijo bo združeno veliko planinsko slavlje, katerega naj se udeležijo polnoštevilno vsi planinci.

Jesenski obmejni izlet priredi SPD klub »Meja« v nedeljo 24. septembra na najbolj zapuščenem obmejno postojanko Kaplo nad Breznom ob Dravi. Nedeljo za nedeljo vidijo domačini le nekaj Nemcev iz Avstrije, iz Maribora se pa le malokdaj kdo prikaže. Vsaj enkrat pokazimo vsi, da še nismo pozabili na naše ljubke obmejne vasi! V nedeljo z jutranjim vlakom na plan: Cirilmetodariji, Sokoli, obranaši in vsi prijatelji obmejnega ljudstva!

Rekord našega planinca. V začetku prejšnjega tedna je g. Zoltan Hollosy, zasebnik iz Murske Sobotice absolviral turo na Matterhorn kot prvi član mariborske podružnice SPD v času 7 ur 40 minut. S tem je postavil nov jugoslovanski rekord in posekal dosedanjega, ki je znašal 8.20 ur.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je podaljšan rok za vlaganje prošnje do 1. oktobra, ker je praznih še nekaj mest v letni šoli. Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane s 5 Din je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o npravnosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev odnosno varuha, s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na banovinske ali kake druge štipendije iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Vse priloge morajo biti kolkovane. Starost najmanj 16 let, ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica na mesec od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje vsak mesec vnaprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o v "kosti posestva in izkazilo o višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 75. številki: zakon o organizaciji gasilstva; razglas o začasnem pobiranju taks v korist Rdečega križa in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Srečke državne razredne loterije za 4. razred 27. kola doblite zopet v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gospodarska ulica 11.

Pod vodstvom diplom. plesnega učitelja gosp. Simončiča otvori kult. društvo »Triglav« dne 23. septembra 1933. plesno šolo. Poučevalo se bo redno vsako sredo, in soboto od 20.—23. ure v zgornji mali dvorani Narodnega doma.

Pred ustanovitvijo velikega filmskega podjetja v naši državi. Po številnih neuspelih poizkusih za ustanovitev domače filmske industrije, se sedaj v Beogradu snuje novo veliko filmsko podjetje, ki bo po tamkajšnjih informacijah razpolagalo z 12 milijoni francoskih frankov kapitala. Filmsko podjetje, za katerim bo stala močna francoska finančna skupina, bo v prvi vrsti proizvajalo kulturne filme. Produkcija takih filmov je tudi eden pogojev za koncesijo.

Kino Union. Od danes, ponedeljka dalje, veliki kriminalni in pustolovski film »Arsene Lupin« (Kralj vlomilcev). Ta film obravnava boj med mogočnim policijskim komisarijem Pariza in elegantnim vlomilcem Arseneom Lupinom. Film tisočih senzacij in napetih zapletljajev. V pripravi največje remek-delo »Nibelunги« kot zvočni film, spremljan s krasno Wagnerjevo glasbo.

Grajski kino. Danes zadnji dan »Nocojšnjo noč ali nikdar«; Hans Albers. Od srede dalje najnovejša vesela opereta svetovnega slovesa »Bil nekoč je muzikus«. Prominentni filmski igralci, najboljši komiki kakor Szöke Szakall, Ralph A. Roberts, Ernst Verebes, Viktor de Kova, Trude Berliner igrajo glavne vloge.

Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega, naj jemlje tedensko enkrat ali dvakrat pred zajutrekom kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpičujejo, da se izkaže uporaba »Franz-Josef« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz-Josef« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jesen se bliža in z njo vse grenke neprijetnosti, ki jih zlasti hudo občutijo reveži. Prav ta letni čas nam nalaga dolžnost, da se spominjamo onih, ki ne trpe samo pomanjkanja, ampak so tudi izgubili svoje najdražje, ljubo zdravje. Zato zasluži človekoljubna akcija Protituberkulozne lige v Mariboru pozornost vse javnosti. Liga si je namela plemenito nalogo, da čimprej zgradi dom za one nesrečneže, ki se jih je lotila tuberkuloza. Večina naših hišnih lastnikov in najemnikov je že zdavnaj uvidela veliki pomen te akcije in se marljivo udeležuje dinarske akcije lige. Sedaj trkamo tudi na vrata onih, ki doslej še niso odprli svojega srca, čeprav gre le za malenkosten znesek. Omeniti je treba predvsem hišne upravitelje in hišnike, ki se s posebno vnojem zavzemajo za stvar in ligi zelo olajšajo delo. Želeti bi bilo, da bi bližajoči se hladni dnevi vsakogar pripravili do tega, da žrtvuje en dinar na mesec za pomoč najbolj nesrečnih med nami.

Maribor naj sledi Zagrebu. Ker je v Zagrebu okrog 700 raznih društev, ki prirejajo neprestane zbirke, sicer v dobre in hvalevredne namene, a so ljudem vendarle v nadlego, je izšel v nekem zagrebškem listu umesten apel, naj bi se društva, ki služijo enakim dobrodelnim namenom, združila v eno, ker je prav gotovo več vredno, če ima eno društvo 500 članov, kakor pa če pobira prispevke 5 društev, od katerih ima vsako društvo 100 članov. Pri raznih takih zbirkah in prireditvah dobrosrčni ljudje s svojimi prispevki plačujejo itak samo rednijske stroške in ne odpade ničesar za dobrodelne namene. Maribor naj bi v tem oziru sledil vzgledu Zagreba, ker imamo tudi pri nas precej lepo število društev, ki imajo iste programe, samo ta razlika je med njimi, da imajo drug upravni odbor in drugega predsednika.

V hotelu »Orel« vsako sredo, soboto in nedeljo koncerti in kuhinjske specialitete.

Mrtvoud je zadel sinoči na Koroški cesti 37letnega posestnika Miroslava Ferka iz St. Ilja, ki se je mudil v Mariboru. Poklicani reševalci so nezvestnega posestnika prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Strel iz zasede. Ko se je preteklo nedeljo zvečer vračal iz Paker v Ruše 34letni čevljarski pomočnik France Črepinko, ga je nekdo iz zasede obstrelil. Krogla ga je zadela v desno nogo in mu prebila kost. Hudo ranjenega so prepekljali v mariborsko bolnišnico.

Tatvina koles. Francu Grindlu, ki služi za hlapca pri posesniku Verzelu v Rušah, je bilo včeraj popoldne izpred neke hiše v Vetrinjski ulici ukradeno 800 Din vredno kolo. Električni Josipu Jelenu pa je ukradel nekdo na dvorišču Vabrove gostilne na Zrkovski cesti kolo znamke »Steyer«, vredno 800 Din. Jelenovo kolo ima evidenčno številko 9.435.

Ukraden fotoaparati. Starinarju Francu Samuhu v Mlinski ulici je včeraj popoldne neznan tat odnesel iz starinarne 400 Din vreden fotografski aparat znamke »Kodak«. Samuh je prijavil tatvino policiji.

Sejem za prašiče. Na sejem v petek 15. t. m. so pripeljali 411 prašičev. Cene so bile precej visoke, zato je bila kupčija slaba in je bilo prodanih komaj 164 glav. Cene mladim prašičem so bile naslednje: 5 do 6 tednov 85—130 Din, 7 do 9 tednov stari 200—300 Din, 2 do 4 mesece stari 250—300 Din, 5 do 7 mesecev 350—450 Din, 8 do 10 mesecev stari 550—600 Din in leto stari 700—750 Din; kilogram žive teže 7 do 8 Din, mrtve pa 10.50 do 11 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 10 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 9.9 stopinj C; barometer je kazal pri 15.5 stopinjah 739.4, reduciran na ničlo 737.5; relativna vlaga 74; vreme je tiho in oblačno.

Shod Jugoslovanske nacionalne stranke v Krčevini

POMEMBNI GOVORI SENATORJA DR. PLOJA, DR. VAUHIKA, FR. CVETKA IN DRUGIH. NOSILEC LISTE NOVE VELIKE OBČINE VELEPOSESTNIK IVAN JANŽEKOVIČ.

Krajevna organizacija JNS v Krčevini-Košakih je priredila v nedeljo v krčevinski šoli javen shod volilcev, ki je bil prav dobro obiskan. Okoli 200 volilcev je napolnilo prostorno sobano, manjkali so samo oni, ki jim menda rojijo po glavi še zlonamerne punkcije in bridko pogrešana slava nekdanjih dni. Naj pa bodo prepričani, da se »zlata časi« razdiralnega udejstvovanja in herostratskih činov ne povrnejo več! S preobilno krvjo in neštetimi življenji smo si priborili našo Jugoslavijo in predragocena nam je, da bi dopustili rovariti zoper njo ter ji izpodkopavati temelje. Železne roke morajo zgrabiti vsakogar, ki bi se po lastni neuvidevnosti ali pa zapeljan predznil rušiti naše narodno in državno edinstvo!

Predsednik organizacije g. Cvetko je otvoril shod s pozdravom na vse navzoče. Posebej je pa še pozdravil odlične goste: senatorja g. dr. Ploja, zastopnika političnega obkrožja g. Kropčaja, g. dr. Poljanca, zastopnika držanega narodnega poslanca g. dr. Vauhika ter zastopnika občine Sv. Peter g. župana Fluherja in šolskega upravitelja g. Kramerja. Zastopanih je bilo tudi večje število Sokolov volilcev. Nato je prešel na dnevni red ter podal poročilo o poteku ustanovnega občnega zbora organizacije, ki šteje danes že okroglo 100 članov. Odbor se je izpopolnil z več člani iz Košakov.

Besedo je povzel nato g. dr. Vauhnik, ki je v jedrnatem govoru obrazložil pomen komasacije malih občin v velike ter važnost sedanjih občinskih volitev, na katerih izid prežé tudi naši neprijateljski sosedje. Za njim je podal navzočim resno mišljeno nauke senator g. dr. Ploj, poudarjajoč, da je v državi priznana tačas edinole JNS in se zlasti v državi banovini morajo izvesti volitve v duhu in pravcu te stranke. Vsako motenje od katerekoli separatistične strani se mora smatrati za prestop, oziroma zločin proti državi, ki mora prav dandanes pokazati slovo in moč na zunaj. Resni so časi, tega se mora vsak iskren dr-

žavljan — Jugoslovčan zavedati, in biti odločen v svojem dejanju in nehanju. Za senatorjem je nastopil — navdušeno pozdravljen — banski svetovalec g. Ivan Janžekovič, orisujoč splošni položaj v novi veliki občini: Košaki, Krčevina. Sv. Peter in poudarjajoč, da bi pri sedanjih volitvah bilo strankarstvo neodpustljiv greh. Politika ne sme pri njih sto pati v ospredje, ampak gleda naj se samo na to, da pridejo na kandidatne liste možje, ki so zmožni, delavoljni in jim je mar gospodarski napredek občine. K njegovemu govoru je še g. senator pojasnil, da glavni odbor ni proti pritegnitvi mož iz prejšnjih političnih strank, ki upoštevajo kraljev manifest iz 6. jan. 1929, pač pa odklanja izrazite separatiste, avtonomiste in punktaše. Tudi g. Glaser je nato naglašal potrebo, da se izvolijo možje dela, dočim je povzdignil četnik D. glas proti takim, ki niso zmožni državnega jezika; take pa itak a priori izločuje zakon.

Nato se je po 5-minutni prekinitvi izvolil komité za pripravo volitev, ki bo imel prvo sejo v torek. Predsednik g. Cvetko je pa javil, da bo na splošno željo nosilec liste banski svetovalec, veleposestnik g. Ivan Janžekovič iz Dolnje Počehove (Košaki). On je za to poklican kot šolan, dober kmēt, narodno zaveden mož, delaven, socialno ču teč in pravičen, ugleden in v vsem okraju priljubljen. Ker politično ni stopal nikdar v ospredje, bodo, upamo, poleg volilcev v Košakih in Krčevini zadovoljni z njim tudi volilci v občini Sv. Peter. Po nekolicem obotavljanju je g. Janžekovič sprejel vlogo nosilca kandidatne liste, nakar so ga prisotni burno pozdravili.

Končno se je še določil mesec december za občni zbor organizacije; pristopilo je tudi več novih članov. Za zahvalo vsem, ki so pripomogli, da se je shod izvršil stvarno, mirno in dostojno, je predsednik še pozval prisotne na eventualno potrebno podrobno delo, nato pa zaključil shod.

Počastitev spomina srbskega pesnika

SLAVNOSTI ZMAJA ČIKA JOVE.

Letos bo preteklo 100 let, odkar se je rodil veliki Zmaj. Da bi se počastil na do stojen način spomin našega velikega pesnika, je učitelstvo iriškega okraja na svoji letni skupščini v juliju preteklega leta v Sremski Kamenici sklenilo, da bo storilo vse potrebne korake, da se omogoči okraševanje Zmajevega groba in ureditev drevesne aleje ob pristopu k grobu. Istočasno je bil ustanovljen poseben odbor, ki mu je poverjena skrb glede zbiranja potrebnih denarnih sredstev in organizacije proslave. Mimo učiteljev so vstopili v ta odbor tudi mnogi ugledni predstavniki našega javnega in društvenega življenja.

Kmalu nato se je akcijski odbor obrnil na prosvetno ministrstvo s prošnjo za odobritev dela in zbiranja prispevkov po šolah. Ko je ministrstvo to dovoljenje izdalo, je bil poslan na dijaške vseh šol poseben apel.

Naša mladina se je odzvala temu pozivu na veličasten način, tako, da je mogel akcijski odbor angažirati nekega arhitekta za ureditev parka okrog Zmajevega groba in pa aleje, ki vodi do njega; mimo tega pa je bil dosežen sporazum z enim naših najboljših kiparjev za izdelavo spomenika. Zmajev kip bo vlit iz bron in bo visok dva metra, ob njem pa bo stala postava deklice, ki ji pesnik izroča knjigo. Podstavek spomenika, na katerem bo napis: »Deča Čika Jovi« (Mladina stricu Jovi), bo izklesan iz mar morja in bo visok dva in pol metra. Svečano odkritje spomenika bo pod pokroviteljstvom bana donavske banovine g. Do brice Matkovića v četrtek 21. septembra t. l. na praznik pravoslavne Male Gospoj-

Po že določenem sporedu se bo proslava pričela ob 7.30 uri zjutraj s sprejemom pokrovitelja in oficijelnih gostov, nakar bo opravljena svečana arhijerejska liturgija. Ob 10. uri bo odkritje spomenika, združeno s pozdravi, govori in otroškimi deklamacijami. Dopoldne se bo zaključilo s svečanim obhodom spreveda po mestnih ulicah do Zmajevega groba, kjer bo spominska svečanost.

Popoldne ob 16. uri bo blagoslovljen Zmajev vodnjak, nato pa bo sledila velika narodna veselica v kameniškem parku ob sodelovanju vojaške godbe, sokolskih društev in otroških zborov raznih pevskih društev.

Vsi častilci velikega pesnika, ki name ravajo prisostvovati tej proslavi, imajo pravico na četrtinsko vožnjo na vseh državnih železnicah in ladjah. Ta popust bodo dobili na podlagi potrđila šolskega upraviteljstva, občinskega urada ali županstva, na podlagi katerega si bodo na odhodni postaji mogli kupiti polovično vozovnico, ki jim bo veljala s potrđilom akcijskega odbora v Sremski Kamenici o udeležbi na proslavi za brezplačen povratek. Vozna olajšava za dopotovanje v Sremsko Kamenico velja od 18. do 21. t. m., za povratek domov pa od 22. do 25. t. m. Šolske ekskurzije uživajo ta popust na podlagi tarife II — § 16. Mimo tega je odobren vsem državnim uradnikom za ta dan, kakor tudi za odpotovanje in povratek dopust. Obvestila o prehrani in prenočiščih daje »Putnik« v Novem Sadu ter podružnica društva »Fruška gora« v Sremski Kamenici.

Zagonetna smrt posestnika

Včeraj zjutraj je izzvala v Zgornji Sv. Kungoti splošno pozornost in razburjenje nenadna smrt tamkajšnjega posestnika Josipa Divjaka, ki je očitno podlegel zastrupljenju. O dogodku je bilo takoj obveščeno mariborsko državno tožilstvo, ki je odredilo temeljito preiskavo. Kolikor se da posneti iz orožniškega poročila, je odšla v nedeljo zjutraj od doma v Avstrijo Divjakova žena Kristina, pred svojim odhodom pa je pripravila vse potrebno, da bi si njen mož in 12 letna rejenka sama pripravila kosilo in večerjo. Med drugim jima je pustila na mizi tudi moko, iz katere sta si Divjak in rejenka pripravila okusne gibance. Deklica je jedla le zelo malo in se je na to še napila mleka, dočim si je posestnik sam privoščil precejšnjo množino pripravljene jedi. Kmalu je postalo obema zelo slabo in sta morala bruhati, obenem pa so ju vili silni krči v drobu. Divjakovo stanje se je ponoči še poslabšalo, tako, da je padel v globoko nezavest, včeraj zjutraj okrog 5. ure pa je umrl. Deklico so sosedje v smrtno nevarnem stanju prepeljali v bolnišnico. Orožniki so moko, iz katere je bila jed pripravljena, zaplenili. Državno tožilstvo pa je obenem odredilo obdukcijo Divjakovega trupla in bodo nekateri važnejši notranji organi poslani v podrobno preiskavo fiziološkemu institutu v Ljubljano. Kakor se doznava, se Divjakova žena še doslej ni vrnila iz Avstrije.

Katastrofalen požar v Ložnici

V nedeljo dopoldne je izbruhnil v vasi Ložnica v slovenjebistriški okolici ogromen požar, ki je grozil uničiti vso naselbino. Ko so bili skoraj vsi vaščani pri maši v Makolah, je pričela goreti streha na gospodarskem poslopiju posestnika Karla Verdника z velikimi plameni. Hud veter je ogenj kmalu še bolj razpihal in ga raznesel tudi na vsa sosednja poslopja. Preden so se ljudje dobro zavedli, je siskalo proti nebu pravo morje mogočnih ognjenih jezikov, ki so naglo požirali skromno premoženje ubogih vaščanov. Popolnoma zbegani so ljudje komaj v življenjski nevarnosti rešili glavno pohištvo, perilo in pa živino iz hlevov. Kmalu nato se je pretresljivo oglasila sirena majšperške tovarne za tanin, v tem pa so prihiteli na pogoršče že gasilci iz Slovenske Bistrice, iz Majšperke, iz raznih sosednjih vasi in končno celo iz Ptuj. Čevl šestih motornih brizgal so brizgale močne vodne curke na goreča poslopja, vaščani pa, ki so med tem preplašeni pri hiteli od maše, so prekrili še preostala poslopja z mokrimi rjuhami in plachtami. Po peturnem napornem gašenju je bila nadaljnja razširitev ognja odstranjena. Sedaj šele je bila razvidna ogromna škoda, ki se cení na približno 350.000 Din. Pogorelo je do tál 14 stanovanjskih in gospodarskih poslopij, ki so bila last posestnikov Karla Verdника, Matije Ritonje, Matije Jaška, Janéza Matajsa in posestnice Neže Pšeničnikove. Pogorelci so zelo težko prizadeti, ker jim je zgorel tudi ves letošnji živež; zavarovani pa so bili le nekateri med njimi in še ti le za majhne vsote. Takojšnja pomoč težko pri zadetih vaščanom je nujno potrebna.

Ptui

Kino Ptuj. V sredo 20. t. m. ob 20. uri in v četrtek 21. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja zvočni film »Plavi sen«, opereta z Lilian Harvey, Vilijem Fritschem in Vilijem Forstom v glavnih vlogah. Kot dodatek Ufin tednik. V soboto 23. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 24. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja filmska opereta »Friderika«. Povest prve Goethejeve ljubezni. V glavnih vlogah Mady Christians, Hans Bollmann, Pavel Hörbiger, Elza Elster, Ida Wüst, Otto Wallburg in Adela Sandrock. Kot dodatek kulturni film ZKD in Foksov tednik.

ŠIRITE »VEČERNIK«

Sport

S tekem za lahkootletsko državno prvenstvo. Dne 15. t. m. so se pričela v Zagrebu tekmovanja za lahkootletsko državno prvenstvo. Prvi dan tekmovanja je obsegal samo tek na 5 km, katerega so se udeležili skoro vsi najboljši dolgo-progaši naše države. Omeniti moramo, da se je teh tekem prvič udeležil tudi član Železničarja (Maribor) in član pragerskega Sokola, še mnogoobetajoči Ivan Dolenc, zaposlen v Štajnklauberjevi tovarni na Pragerskem, in sta z Grmovškom (Maraton) zasedla 3. in 4. mesto. Ako pomislimo, da je Dolenc šele začetnik, brez pravega treninga, da je tekališče bilo zelo razmočeno in je pihal nasprotni veter, je čas, ki ga je dosegel, 16:36, zelo odličen. Mlademu in simpatičnemu dolgo-progašu čestitamo in mu želimo še več sličnih zmag.

Sokolstvo

ZUPNA UPRAVA poziva vse člane uprave, da se zanesljivo udeležijo širše seje, ki bo v četrtek 21. t. m. ob 19. uri v župni pisarni. Zdravo!

Jahalni odsek ima dne 20. septembra, to je v sredo, točno ob 18. uri jahalne vaje. Udeležba jahačev obvezna.

Še vedno Mayerling

Nedavno so na Dunaju uradno pregledali akt o smrti prestolonaslednika Rudolfa in Marije Vetser v Mayerlingu, najden v zasebnem arhivu bivšega dunajskega policijskega ravnatelja Schobra. V aktu pa je malo novega in zanimivega. Pač pa so našli v njem beležko, da je umrl pred leti v Prostějovu na Češko-slovaškem mož, ki je napisal avtentičen uradni akt o mayerlinški tragediji na podlagi svoje preiskave v Mayerlingu samem. Ta mož, Josef Černošek, je bil takrat uradni dunajskega policijskega ravnateljstva in osebni tajnik takratnega policijskega ravnatelja. Omenjeni akt je pred leti skrivnostno izginil iz dunajskega policijskega arhiva. Černošek je igral tudi važno vlogo v znani volunski aferi polkovnika Redla in je poveljeval detektivskemu oddelku, ki je spremljal nadvojvodo Ferdinanda in njegovo ženo v Sarajevo v njuno smrt. Černošek je zasliševal tudi Principa in njegove tovariše. Ko je stopil v Prostějovu v pokoi, je dobival od vseh strani laskave ponudbe, naj napiše knjigo o svojih doživljajih in izkušnjah. Neki Američan mu je ponujal za spomine o Mayerlingu milijon, Černošek je pa vse ponudbe odklonil, ker je bil tudi on pod častno besedo obljubil Francu Jožetu, da bo o mayerlinški tragediji molčal.

Poljub, dolg 1 uro, 6 minut in 30 sekund

Na Coney Islandu, znanem morskem kopališču pri New Yorku, je bilo te dni tekmovanje, kakršnega še ni bilo in na kakršno čudno idejo morajo priti le ameriški manageri. Z veliko reklamo in oglašitvijo po časopisju je bil napovedan ta »turnir v poljubljanju«, ki se je vršil v nekem gledališču. Razume se, da so bili vsi sedeži razprodani po bajnih cenah, če le pomislimo, da je tekmovalo za najdaljši poljub na svetu kar 33 parov. Vsi, ki so sodelovali pri tem novem tekmovanju, so se morali dati najprej natančno zdravniško preiskati in je bilo res nekaj tekmovalcev in tekmovalk izključenih iz sodelovanja. Ko je bila opravljena ta formalnost, so pari zasedli udobne stole na odru. Med njimi so bile celo osebe, ki se še sploh nikoli niso videle v življenju in jih je privedla skupaj želja po rekorderški slavi. Na znak gonga »so se našle njihove ustnice«. In nato se je pokazalo, da je poljubljanje prav za prav res umetnost. Že po 7 minutah je odstopil prvi par od nadaljnega tekmovanja za najdaljši poljub. Kmalu je sledilo še več drugih parov. Neki 52-letni samec, ki je tudi sodeloval, je vzdržal 19 minut. Zmagala sta dva mlada zaročenca, katerih poljub je trajal 1 uro, 6 minut in 30 sekund. Zmagovalca sta prejela ob silnem aplavzu precej čedno nagrado v gotovini.

Marj Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

XLV.

Ječa, v katero so zaprli Doljana, je bila v resnici dokaj prijetna soba, skoraj popolnoma podobna oni, v kateri se je prebudil tistega dne, ko so ga ujeli in prvič pripeljali v podmorje. Stene so bile prav tako iz kovine, poleg postelje in mize pa je imela še nekaj drugih kosov pohištva in tudi malo knjižnico. Mimo tega je Doljan lahko naročil tudi vse one knjige, ki jih je potreboval za nadaljevanje svojega proučevanja prošlosti človeškega rodu na zemlji in ostale znanosti. Imel je torej na razpolago vse, kakor zunaj, samo da se ni mogel odstraniti in da ni smel govoriti z nikomur, razen s paznikom, ki ga je lahko poklical s pomočjo posebne priprave.

Prve ure po aretaciji je preživel Doljan v veliki skrbi in potrnosti. Z bliskovito naglico so se mu podile po glavi misli. Druga je prebivala druga, a nobena ni bila dokončna. Ni si mogel ustvariti slike, ki bi mu v vseh podrobnostih pokazala nadaljnji razvoj njegove usode. Dobro je vedel, da ima zunaj Intelu, Jafisa, Soralifisa in več drugih iskrenih prijateljev, ki bodo skušali rešiti ga, ni pa vedel, če so vsi o njegovi usodi zadosti poučeni in če jim bo reševalno delo uspelo. Da ga bo Intelu ljubila še dalje in bo storila zanj vse, karkoli bo mogla, je ve-

del prav dobro, zamen pa je skušal zasnovati načrt, ki bi ji omogočil doseči njegovo osvoboditev. Upal je samo to, da bo preprečila njegovo smrtno obsodbo ter mu tako ohranila življenje. Prav to pa je bilo tudi najvažnejše. Če se ji posreči pridobiti zadosti časa, potem bo že prej ali slej napočila ura nove zmage. Obenem je pa mislil tudi na Jafisa. Iz zadnjega pogovora z njim je vedel, da so priprave za prevrat že skoraj popolnoma dovršene in bi se lahko izdal ukaz za napad vsak trenutek.

»Tak trenutek bi bil sedaj,« je mislil sam pri sebi. »Če ve, da sem v ječi vladnega predsedstva, potem mora hiteti. Vprašanje je le, če ve? Razen članov vlade in njenih najzaupnejših organov ve za mojo usodo samo Intelu. Bo li mogla obvestiti o tem koga izmed mojih prijateljev? Ve sploh, na koga bi se lahko obrnila? Dobro pozna samo moje prijateljstvo do Astisa, kvečjemu še do Soralifisa; toda Astisa sploh ni v podmorju. Obrnila se bo najbrže na Soralifisa, toda prav on ni poučen o mojih zvezah z Jafisom. Stori sem veliko napako, da Intelu nisem zaupal priprav za vstajo. Če bi sedaj vedela za našo akcijo, bi nedvomno obvestila Jafisa o moji usodi in bilo bi vse v redu.«

Bojazen, da Jafis sploh ne bo izvedel

za njegovo aretacijo in nevarnost, v kateri preživlja neskončno mučne ure, mu je bilo najhujše od vsega, kar je trpel. Prav tako ga je skrbela razprava pred senatom vlade. Nič ni vedel, kaj bo, in še manj seveda, kdo bo nastopal proti njemu in kdo zanj. Da nima v senatu nobenega človeka, ki bi se hotel zavzeti zanj z vso svojo silo, je vedel prav dobro. Edini njegov zagovornik je bil ves čas predsednik Semis Ramis, toda prav on je bil sedaj zaradi razkritja njegove ljubezni do Intelu najbolj prizadet. Glavni nasprotnik in tožitelj, tega se je dobro zavedal, bo senator Tutalis.

Tako je premišljeval ves prvi in tudi drugi dan, in njegov nemir je postal od ure do ure večji. Nekaj časa je čital, toda njegove misli so bile dosti premalo zbrane, da bi mogel doumeti smisel besed in vsebino stavkov. Čital je mehanično in izgovarjal v mislih prav za prav le mrtve glasove. Prav tako mu je bilo nemogoče pisati.

Tretjega dne proti večeru pa so se odprla nevidna vrata ječe in v sobo je stopil paznik, ne da bi ga bil poklical. Brez besede mu je izročil, na zelo oprezen način, zganjen listek in tako zopet izginil. Doljana je to silovito vznemirilo.

»Kdo mi piše in kaj?« se je vprašal in z mrzlično naglico raztegnil list. Na njem je bilo napisano:

»Preberite naglo in mi takoj vrnite! Razprava o vaši zadevi bo jutri.«

Dasi sta bila ta dva stavka kratka, sta mu bila vendar neskončno dragocena in dobrodošla. Spoznal je, da mu je čuvaj naklonjen in pričel je premišljevali,

če ni morda v zvezi z Jafisom in njegovim gibanjem. Takoj je vedel, da kljub vsem odredbam ni popolnoma odrezan od sveta. Pripravljal se je tudi že, da bi pazniku odgovoril in ga pismeno naprosil, naj obvesti o njegovi usodi Jafisa. Toda v zadnjem trenutku se je premislil. Spomnil se je, da bi utegnili biti vse le vohunstvo, zato je sklenil biti oprezen.

Ko se je čuvaj zopet prikazal, mu je vrnil listek brez besed. Zahvalil se mu je samo z očmi. Iz pomembnega čuvajevega pogleda pa je že takoj spoznal, da ni vohun vlade, in moral se je le s silo zadržati, da ga ni objel in se mu zahvalil za storjeno uslugo, toda vedel je, da s posebnimi pripravami najbrže dan in noč opazujejo njegovo početje in prisluškujejo vsaki njegovi besedi. Če bi opazili, da je s čuvajem preveč prijazen, da ž njim govori več kakor je potrebno in dovoljeno ter da izmenjuje celo listke, bi utegnili to pogubiti oba, njega in paznika. Moral je biti torej skrajno previden.

Vest, da bo vlada naslednjega dne razpravljala o njegovi nadaljnji usodi, ga je na eni strani razveselila, na drugi pa vznemirila. Želel je že izvedeti, kakšen bo rezultat razprave, bal pa se je, da bi se sklep izvršil prehitro in bi s tem izgubili Jafis in tovariši čas za dovršitev zadnjih priprav za vstajo in njegovo rešitev. Nemirno je meril korake od stene do stene, da se je naposled celo telesno utrudil. Ko pa je legel, da bi zaspal, spanca ni hotelo biti. V mučnem bdenju in polspanju, ki ga je kdaj na kdaj premagalo za trenutek, je prebil noč.

Stari Turki sredi Kitajske

Odkritje neznanega azijskega naroda.

Angleški raziskovalec Findlay Andrew je prebival dalje časa v severozapadni pokrajini Kansu, in sicer v predelih, kamor le redko zaide noga belokožca. Po njegovih izjavah živi v bližini mesta Sunhve majhen narod Salarov, ki predstavljajo deloma etnološko uganko in pravo redkost v mešanici azijskih narodov.

Salari govore neki stari turški jezik, njihove žene pa nosijo široke hlače in si zagrinjajo glavo podobno, kakor nekoč arabske ženske v prvi dobi islama. Tu di molitve v njihovih džamijah spominjajo na čase Mohameda. Prav zanimivo je izvedeti, kako je prišla ta vejica Turkov v srce Kitajske in kako se je tamkaj udomačila.

Findlay Andrew si je pridobil zaupanje tega eksotičnega naroda in je tako izvedel iz ustnega sporočila Salarov, da so njihovi predniki nekoč živeli v Samarkandu. Ker pa so bili zelo ponosni in nepokorni, jih je tamošnji knez pregnal iz domovine. Na pot jim je dal vrč vode, vrčo prsti in dva svežnja korana. Bel velblod jih je vodil v nepoznani svet. Dolga leta so tako potovali, dokler ni-

so prišli v deželo, kjer so našli enako prst, kakor so jo nosili s seboj v vrči iz svoje domovine. Tamkaj so se tudi naselili. Salari so zelo miroljuben narod. Obe knjigi korana iz 14. stoletja sta se izvrstno ohranili še do današnjega dne in predstavljata veliko znamenitost in dragocenost. Andrew je ti knjigi fotografiral, pač pa so mu prebivalci prepovedali fotografirati posamezne kraje v njihovi sedanji domovini. S kitajskimi oblastmi v pokrajini Kansu žive Salari prav lepo in znošno. V redu plačujejo naložene jim davke, v ostalem pa so ohranili svojo popolno samoupravo. Tako imajo v svojih molilnicah še dandanes prav iste verske obrede in običaje, kakor so jih imeli njihovi davni predniki nekoč v svoji stari, prvotni turški domovini.

Nova opera v Harkovu.

Kakor poročajo »Izvestija« iz Moskve, so pričeli v Harkovu nedavno graditi novo opero. Delo naglo napreduje in upajo, da bo stavba v sirovem stanju že letos pod streho. Prvi stroški so kriti s kreditom treh milijonov rubljev. Ostala dela se bodo nadaljevala prihodnje pomlad. Nova opera bo eno največjih poslopij v Harkovu in bo imelo v njej prostora nad 4.000 poslušalcev.

Če se otroci dolgočasijo v kinu.

Na neki otroški matineji v nekem glasgowskem kinematografu, pri kateri je sodelovalo okrog 900 otrok, sta se dva dečka med predstavo dolgočasila in si izmislila skrajno neokusno šalo. Nenadoma sta pričela kričati: »Ogenj! Ogenj!« Otroci so pričeli kakor brez glave drveti proti izhodu in je bilo še prej, preden se je

posrečilo nameščencem kinematografa pomiriti razburjeno mladino, nevarno raznjenih okrog 30 dečkov in deklic. Osem izmed njih so morali reševalci prepeljati v bolnišnico. Policija je uvedla preiskavo in ugotovila predrzna malopridneža, ki jima je izrekla oster ukor, primerno nagrado sta pa seveda nato prejela tudi doma v obliki leskovega olja.

Telovadni raspored Sokola-Matice v Mariboru. 1933/34

Oddetek	Telovadnica	Dan	Ure
Člani mlajši	Krekova ulica	Torek Petek	20.—22.
Člani starejši	Gimnazija	Torek Petek	1/2 19—20
Članice mlajše	Krekova ulica	Ponedeljek Četrtek	19.—1/2 21
Članice starejše	Gimnazija	Ponedeljek Četrtek	19.—1/2 21
Moški naraščaj od 14.-16 l.	Krekova ulica	Sreda Sobota	1/2 19—20
Moški naraščaj od 16.-18 l.	Krekova ulica	Torek Petek	1/2 19—20
Ženski naraščaj	Krekova ulica	Ponedeljek Četrtek	1/2 18—19
Moška deca	Krekova ulica	Sreda Sobota	17.—1/2 19
Ženska deca srednješolska	Krekova ul.	Torek Petek	17.—1/2 19
Ženska deca od 7. do 10. leta	Cankarjeva šola	Torek Petek	1/2 17—18
Ženska deca najmlajša	Cankarjeva šola	Torek Petek	15.—1/2 17

Redna telovadba vseh oddelkov se je pričela že v ponedeljek. Prijave starih in novo pristopivših članov in naraščaja sprejemajo vodniki oddelkov med redno telovadno uro.

Mali oglasi

Prodaj

PRODAM: Katoliški katekizem, H. Družovič; Pesmarico II. del, Zgodbe sv. pisma za osnovne šole, računalno Ljudevit Černe za osnovne šole in Prvo srbsko ali hrvatsko čitanko. Naslov v upravi »Večernika«. 6000

VEČ ŠIVALNIH STROJEV: sedlarski, krojaški, čevljarški, popolnoma v dobrem stanju, proda Justin Gustinčič. Tattenbachova ulica št. 14. 3536

SKORAJ NOV PLETILNI STROJ z vsemi pritliklinami, ugodno na prodaj. Justin Gustinčič. Tattenbachova ul. 14. 3535

Kupim

KUPIM TAKOJ mali prenosni pisalni stroj za potovanje. Naslov v upravi lista. 6013

PISALNI STROJ kupim. Ponudbe pod »Dobro ohranjen« na upravo. 3537

KUPIM KLAVIR ALI PIANINO.

Naslov v upravi »Večernika«. 5008

Sobo odda

SOBO. prazno ali opremljeno, čisto, v novi hiši oddam boljše gospodu. Marksova ulica 10. za Delavsko pekarno. 3539

Stanovanje

STANOVANJE. eno-, dvo- in trisobno s kuhinjo oddam. Na prodaj lep dvostranski bilard. Maribor, Smetanova ulica št. 54. Vprašati v gostilni. — Na Teznu oddam dve sobi s kuhinjo. Vprašati v gostilni Pulko. Tezno. 3532

STANOVANJE z velikim vrtom, v lepi vili oddam s 1. oktobrom. Rapid. Gosposka ul. 28. 3538

Oglašuite!

Službo išče

DVAJSETLETNO DEKLE išče službo čez dan k otrokom. Naslov v upravi »Večernika«. 3533

SLUŽBO

šoferja, oskrbnika ali inkasanta išče mlajša moč z večletno prakso in večjo kavgijo za vestno službovanje. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Marljiv abstinente«. 3531

TRGOVSKO NAOBRAZEN MLADENIČ išče službo trgovskega sluga, skladiščnika ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe na upravo lista pod šifro »Trgovski«. 3521

Službo dobi

PRODAJALKO porcelanaste in steklene robe sprejemem takoj. Vicel, Gosposka ulica 5. 3540

Pouk

INŠTRUKCIJE daje osmošolec realne gimnazije iz vseh predmetov, proti dogovoru. Prijave na upravo lista pod »Osmo realna gimnazija«. 3534

Knjigarna in papirnica Tiskovne zadruga v Mariboru Aleksandrova cesta 13

priporoča za šolsko sezijo vse šolske knjige in potrebščine za vse vrste šol po zelo nizkih cenah. Javni in privatni uslužbenici se lahko poslužujejo ugodnosti plačavanja v obrokih.